

Előfizetési árak:

Helyben

Félévre 6 frt.

Három hónap 3 „

Postán küldve:

Félévre 7 frt.

3 hónap 3 „ 50 kr.

Egyes szám

10 kr.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenkint ötször, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, szombaton.

Előfizetési pénz s minden közlemény Főpiacz Vecseyház földszint a szerkesztőséghez hármentve küldendők.

Hirdetési díj:

Öt hasábos petit sorért 5 kr.

Nyúlterem megjelenő közlemény 3 hasábos 15 kr. Hirdetményeket és előfizetéseket lapunk számára elfogad: Pest-Budán: Neumann hirdetési irodája, Bécsben: Oppelik A. és Hansenstein et Vogler, Brauner I. G., Berlinben: Goldberger, Párisban: Havas ügyvédsége.

Bélyegdíj:

minden beiktatásért külön 30 kr.

Előfizethetni helyben: **Telegdi K. Lajos** és **Csáthy Károly** könyvkereskedésében s a szerkesztőségénél. — Együtt a postahivatalok útján.

A ministereknek pihenésre van szükségök.

○) Négy hónap mulva három éve lesz, hogy a magyar ministerium átvette a kormányt.

Senki se várta, hogy néhány hét, vagy hónap alatt csodákat míveljen.

Zilált volt a helyzet; össze voltak bonyolodva az állam- és jogviszonyok.

Időre volt szükség.

De szervező tehetség is kellett, mely a viszonyokat fölismerte, tiszta átnézettel birjon a dolgok valódi állása felett, s éles elmével betekintsen a jövőbe, kitalálja az eszközöket, mikkel tisztázni lehet és kell a zavaros helyzetet, és megállapítsa a sorrendet, a teendők egymásutánját, a jobblét felé törekvés ösvényén.

Idő volt elég.

Az országgyűlés, képviselvén a nemzetet azon örömeztében, mit keblében táplált azon okból, hogy hazai kormánya van, engedett időt az építési tervre, s még többet az épület kivételére, annyit, amennyit kívánt a kormány, amennyit csak kellett.

A kormányt oly férfiak vették át, kiknek multjuk — habár a közjogi kialakulás miatt kételemek keletkeztek is a nemzetben irántok — tiszta, mocsoktalan volt, s kik a 48 előtti időkben a nemzeti követelményekért a szabadelvűség zászlója alatt küzdöttek.

S megettök egy férfiú állott, kit a nemzet még többre becsült az összes kormányánál.

Ha tehát volt idő elég; ha ily férfiak vették át a kormányt: mily jogosult vala a remény, hogy a nemzet sebei kormányzásuk alatt behegednek; sőt a jólét, a szabad nemzetek példájára, a szabadság alapjára helyezve, vissza fog térni a sokat zaklatott hazában.

De az eredmény mutatta, hogy — eltérve a közjogi alapnak helytelenül lett megvetésétől — az idő eltelt, anélkül, hogy a kormány szervező tehetségének bizonyítványait adta volna.

A társadalmi ujjaalakítás tervszerű munkájának nyomait sem találjuk a három éves kormányzás alatt.

Egyöntetű, helyes vezérelvtől átlengett működésnek hire sem volt.

Apró, részletekre terjeszkedő, az ideiglenesség bélyegével jelölt darabmunkákra, vagy helytelen, czélszerűtlen erőparlásra találunk a kormány három éves működése alatt.

Az osztrák kormány által törvényellenesen behozott adóknak évről-évre folytonos meghosszabbítását, fentartását, a Bach-rendszer kinövesítésének törvényhozás útján, bár koronként ideiglenesség czime alatt meghonosítása, — az anyagi jogba is bevágó, össze nem illeszthető, nem is mulhatlanul szükséges, a gyakorlatban részben kivihetetlen törvénykezési szabályok összehalmozása, — a politikai szólás- és nyilatkozat-szabadság korlátozása, és ezek mellett egy elvakított többségnek szoros fékmentartása: valának azon törekvések, melyekre a kormány pazarolta a drága időt.

Szerves munkálatokra, sőt ezekre mutató komoly előkészületekre sem találunk a kormány működésében.

Anyagi magán- és büntető-törvények codifikálására, a törvényhatóságok szervezésére, az egyéni, gyülekezési, szólás- és sajtó-szahadság megalapítására, a rendi és kiváltságos előjogok megszüntetésére, a nemzet közmívelődési, magasabb iskolákban kiképzési igényeinek kielégítésére, az ipar s kereskedés előbbvitelére, a pénzügyek javítására, — ha itt-ott elszórtan találunk is egyes mozzanatokot — komoly, rendszeres törekvésnek nyomait sem fedezhetjük fel.

Ez az oka, hogy a nemzet kifáradt a várakozásban. —

Ez az oka, hogy a kormánypártból is kiválni készülnek, kik a nemzeti kormány támogatására irányzott eljárásukban nem találják meg a férfias, honfiai érzelemtől áthatott reménykedés legkisebb jutalmát sem.

Ez az oka, hogy az ellenzék szava mind több sulyt nyer a honfiak szívében.

Ez az oka, a kormánypárti válságnak; ami már nyílt titok lön. . .

Erezni kezdi ezt a kormány is, de csak mostanában, kivált a jelen ülési idény alatt.

Ezért nem meri, vagy ezért nem tudja érvényesíteni oly következetesen, mint eddig, nagy hatalmát, melylyel az ellenzék irányában birt e szavakban: szavazzunk. —

A megbánás fél megjobbálás.

Csak késő ne legyen. . .

A miniszterelnök külföldön utazik.

Ki tudja, mire jön haza.

Addig pedig minden áron fen kell tartani a helyzetet.

Már van egy áldozat a nemzet irányában a kormány részéről: a belügyministeri tárczán tett változtatásban.

Van bevehető ok az ügyek lassu haladására, mert a kormány új taggal szaporodván, az egyöntetű eljárás kerékgyűrtésére még tán nem lehetett terelni az ügymenetet. —

Ime a másik kiségitő: az országgyűlés elnapolása hat hétre!

A kormánynak e hat hét alatt dolgozni kell: a törvényhatóságok rendezése és az országgyűlési képviselő választási törvényjavaslatok nagy munkáját! —

Hát a nyári kéjkirándulások helyett nem jobb lett volna e téren valamit mozdítani?

Hát a három év alatt nem jutott idő, hogy e szerves munkálatokba befogjon a kormány?

Hiszen csak most kezd értekezleteket, tanácskozásokat tartani; eddig mit csinált?

Hány év kell ily kormánynak anyagi magánjogunk és büntető törvényeink rendszeres egészszé alkotására vonatkozó javaslatok készítésére?!

Most van a kezdet elején; mikor lesz a nagyobb munkákra nézve a vég kezdetén! — . . .

Hat heti pihenés kevés lesz! — . . .

Hátha az újév végkép pihenésre, nyugalomra bocsátja a kifáradt, kiérdemült kormányt?!

Ujdonságok.

— **Sonkolyos** egyház község részére szerkesztőségünknek adakoztak: özv. **Bereghszász Pálné** asszonyság — 50 frt. **Szücs István** igató ur 1 ft. előbbi összeg 11 ft. eddigi összeg 62 frt.

— **Az 1868-dik évi XXVI-dik t. cz. 65-dik §-sa** értelmében a debreczeni m. kir. pénzügyi igazgatóság kerületében, a jövedelmi adó fölszólamlási bizottság megalakulván, hivatalos működését f. év nov. 22 kén délelőtti 10 órakor a pénzügyi igazgatóság 13. számú teremében megkezdí, s azt naponként, vasárnap és szombat nap kivételével folytatja, naponként délutáni egy óráig, és minthogy a tárgyalások nyilvánosak, a t. adózó közönség azokban részt vehet. Debreczen nov. 17. 1869. Szigeti Szöllösy János. bizottmányi elnök.

— **Franczia olvasókönyv.** P. Nagy Sándor, főiskolánkban a francia- és angolnyelvek rendes tanára, francia olvasókönyvet ad ki, franczianyelvű tanához. A műnek előfizetési ára 1 frt 20 kr, bolti ára 1 frt 60 kr; az előfizetési pénzek hozzá lakására, (Darabos utca) vagy nyelvtanodájába (Farkas-ház) küldendők. Ajánljuk e művet az illetők figyelmébe. Ha e mű sajtó alól kikerül, részletesben fogjuk ismertetni.

— **Főiskolai** ifjaink ma kezdték meg a segélykérést városunkban az élelmezés-convicus- és a szegény szolgatartók számára. Városunk lakosai mindig kegyelettel viseltették valláskülönbség nélkül főiskolánk, mint a művelődés veteményes kerte iránt; s mehozták a kegyelet adóját a tudomány oltárára. Megvagyunk győződve, hogy ez alkalommal is kedvező eredmény fogja követni ifjaink fáradozásait.

— **Új könyv.** Kleinfeller Károly Telek-utczán a Bodaház alatt könyvnyomdát állított, s azt a szükségesekkel felszerelvén, már megis kezdte működését. E szerint van már városunkban két könyv- és két könyvnyomda; s mindegyik nemcsak el van látva munkával, sőt némelyik túl van halmozva; mely körülménynek csak örvendhetünk, mivel ez a szellemi előhaladás kétségtelen bizonyítéka.

— **A Debreczenben székelt m. kir. dohány-beváltó** hivatalnak folyó hó 11-ről kelt s a városi tanácsoshoz intézett irata szerint a Debreczenben termelt kapa-dohánynak a helybeli dohányraktárba leendő beszállítására a folyó 1869 ik évi december hó 2-ik napja — az ugyanezen városban termesztett magyar dohányok ugyancsak az emlelt raktárba leendő beadására pedig a jövő 1870-ik évi január 25, 26, 27, 28 és 31-dik napjai tűzettek ki határ-napokul. — Mely alkalommal minden termelő termelési engedélyét köteles lesz magával vinni és ott felmutatni.

— **A „Tiszavidék”** című Nyiregyházán szerkesztett lapot ezután városi nyomdánk fogja kiállítani. Örvedetes ránk nézve, hogy a nyomda mindig bőven el van látva munkával, s még vidéki lapszerkesztők is ide folyamodnak. Ugy látszik, hogy nem sokára fogjuk érezni szükségét új nyomda felállításának is. A versenyesnek mindig csak jó eredménye szokott lenni.

— **A honvéd lovasság** 16-ik zászlóalja mult éjjel 12 órakor vasuton érkezett meg városunkba Bosics honvédkapitány vezérelte alatt; rendes laktanyájukra még most nem szállásoltathattak el, mivel az nincs készen, hanem ideiglenesen a lakosságnál vannak elhelyezve.

— **A Debreczenben született,** vagy a helybeli vizsgáló bizottsághoz magokat áttétetett azon hadkötelezettek, kik elébb meg nem jelenhettek, holnap, azaz csütörtökön d. e. 9 órakor mennek pótvizsgálat alá.

— **Emlékekünnepély** tartatik f. hó 18-kán estveli 6—7 óra között a főiskolai ének teremben n. Nagy Lajos vajdai volt közbirtokos kegyes alapító emlékeztérére, ki maga 1000 ezüst forintot hagyományozott a főiskolai énekkar részére oly feltétel alatt, hogy annak évi kamatja a tőkéhez csatoltassék; kegyes özevegye pedig Dobozy Erzsébet, újból 500 forint alapítványt tett oly módon, hogy ennek évi kamatja az énekkar öt legérdemesebb tagja között egyenlő mértékben kiosztassék. — A főiskolai előjáróság szintugy mint a városi t. cz. közönség és tanuló ifjuság ez ünnepeyre egyformán hivatalos; mely utóbbi körülményre nézve jónak látom a tegnapi erre vonatkozó újdonságban foglalt tévedést helyreigazítani. Tóth Mihály főiskolai énekkarfelügyelő tanár.

— **Tárczanaptár és falnaptár** csinos kiadásban most jelent meg Csáthy K. könyvkereskedésében. Az izletesen kiállított s igen kis helyet foglaló naptárak Debreczen város nyomdájában nyomattak. A tárczanaptár ára 20 kr, a falnaptáré 16 kr.

— **Farkas-falkáról** beszélnek nálunk, mely a legközelebbi havazások alkalmával juhnyájokban nagy pusztításokat tett volna. E hirt fentartással közöljük.

— **A debreczeni Vinkó** ma délután is megmutatta, hogy bornak is beillik; erről öt taligás eléggé meggyőződést szerezhetett; ugyan is ezek belőle kelle-

tinél többet magokhoz vévén, hősiesre ragadtattak; minek tettelet öklözés lett a vége, a rózsát en kiállási helyökön; mi hogy kellemetlenebbé nem vált, az csak is a magát közbevetett egyik erélyes biztosunknak köszönhető, ki is őket több hajdu kíséretével szép csendesen a hűre kísérte, hogy kiengesztelődjenek a vinkolázból!

Színházi szemle.

* Keddén nov. 16-án adatott: Egy szó a miniszterhez, vigjáték 1 felvonásban. Irta Langer fordította Vizvári. — Zöldi mint Oppenheimer Salamon, Rónai mint Kaunitz a közönség osztatlan tetszésével találkozta. Kőműves úgy látszik minden alakot szeret élesen karikírozni; pedig tudnia kellene, hogy a karzat csupán része a színháznak. Ezután következett: Egy óra a zárdakertben. Vigjáték 1 felvonásban; írta Najac Emil, fordította Együd. — Kedves jó benyomású kis darab, melyben nincsenek ugyan szövevényes bonyolatok, nevezetesen helyzetek, de az a két alak, mely e műben szerepel megnyerő színezetűvé varázsolja. Temesvári és Szakál Róza egymást igyekeztek felülmúlni jó játékkal. Végül adatott: Pajkos diákok. Együd Geierje kitűnő vala, úgy szinte Blabáné szereplése is. Ercezinére kevés jót mondtunk, miután Frinkét mi nem úgy óhajtottuk látni. Ő egészen kivételesen a szerepet előtűnk megszokott kedves zománczából. Kőműves mint Fleck eléggé mulattató alak volt; neki ekkoráig ez a szerep sikerült legjobban.

Országgyűlési értesítő.

Országgyűlés nov. 16.

Elnök: Somsich. A miniszteri padokon: Eötvös, Gorove, Mikó, Bedekovics, Horváth. Elnök: a belügyminiszter ur tudatja, hogy királyné ő felségének névnapjára 19-én a budai vártemplomban isteni tisztelet fog tartatni; a ház véleményét véli kifejezni, ha kijelenti ő felsége iránti mély tiszteletét a ház részéről, s megkéri a belügyminisztert, hogy ezt tudassa ő felségével. (Eljenzés.) — Az ujonczosági törvény 3-ik izben olvastatik s végleg elfogadtatik. — Több képviselő kérvényt ad be. —

B o b o r y k: a Horváth M. püspökké kinevezetésére vonatkozólag tett indítványát új képviselőválasztás elrendelése iránt írásban beadja, s kéri napi rendre tüzetni. Kinyomatik. A ház a kérvényi és számvizsgálási bizottmányokban hiányzó tagok helyetti választással foglalkozik; minek eredménye holnap fog kihirdetettetni. — Ezután a ház áttér a napi rendre: Tisza K. határozati javaslatára, az urbéri természetű viszonyok iránti törvény javaslat készítése tárgyában. Az igazságügyminiszter igéri, hogy mind ezen mind más fontos tárgyban még ezen ülészek alatt törvényjavaslatokat fog a ház elé terjeszteni. Mire Tisza visszahuzza határozati javaslatát, valamint Németh Albert is e tárgybeli indítványát. Majd Nyári P. is visszahuzza a bíróságok kinevezetésére vonatkozó indítványát, az igazságügyminiszternek, e tárgyban tett nyilatkozata folytán. Ezután a ház áttér a Bobory K. törvényjavaslatára, a hivatalhalmozottság ellenében.

A többség a tárgyalás ellen nyilatkozott.

T i s z a K. határozati javaslatát, melyben kimondatik, hogy „a ház rosza a ministerium azon tettét, melynélfogva Hevesmegyébe egy törvénytelen eljárás maga után vonó határozat miatt királybiztosat küldött nemcsak, de az három negyed évig a megye jogait felfüggesztve tartotta,“ a többség által elvetettet.

T Á R C Z A.

A mikor még juristák voltunk.

— Szeszélyes krónika a jogász életből. — (Folyt. és vége).

III.

Névtelen levél.

Egy hét telt el a fentebbi események után. Ismét a jogászok gyűléjében vagyunk. — Rég nem láttam Zephirt, szóltam Ernőhöz, k hallgatagon heverészett a diványon, a szegényesszobácska ez egyetlen kényelemmel kínálkozó butorán. — Hja, mert haragszik reánk! válaszolt Béla, megelőzve Ernőt a felelettel. — Hogyan? Kérdem némi mohósággal. — Sarolta tudott rajta! — Ugyan beszéljétek hát világosabban. — A pajkos balerina — ráunt. — És mégis mireánk nehezelt! — Igen, mert mi ültettük fel; válaszolt Ernő. Sarlotte mindent felfedett előtte. — És miért? — Mert mindig üldözte látogatásaival, s hogy minél előbb megszabaduljon tőle, kinyilatkoztatta, miszerint, ő nem ír lapokba, nem fest, nem beszél más nyelven, csupán magyarul, nem utazott külföldön soha, következésképen Londonban nem is lehetett párviadala. Mind az csak költemény, kicsinált dolog volt, melyre ő Nyárádvölgyi Ernő által kérétt fel. — No képelem is minő arcot vág, ha találkozzunk vele. — Cs t! mintha az ő lépését hallanám, — szólt Ernő figyelve. Béla kinézett az ajtón, de nem fedezett fel senkit. — Hát még ha az fog kipattani, a mivel én szedtem rá jegyzém meg sokat mondó tekintettel.

V á r a d y Gábor határozati javaslata, melyben utasítottatni indítványozza az igazságügyminisztert, hogy „addig is, míg a büntető és polgári törvénykönyvek törvényhozási uton rendszeresen megállapíthatatnának, úgy a törvényes hitbért, mint a nagyobb hatalmaskodás és becsületsértés eseteit, valamint a vértagadás és álarzasság büntetéseit, általában mindazon eseteket illetőleg, melyekben a nemes és nem nemes között törvényekben különbség tételik, egy a teljes jogegyenlőség elvének megfelelő törvényjavaslatot haladék nélkül terjeszsen a képviselőház elébe. A többség által elvetetik.

Az ülés végén M i k ó közlek. miniszter benyújtja és a pénzügyi bizottsághoz kéri utasítani egy törvényjavaslatát a hozzá mellékelt jelentéssel, melyben 420,000 forint póthitelét kíván.

A ház a pénzügyi bizottsághoz utasítja, s ezzel az ülés fél 2-kor véget ért.

Fővárosi értesítő.

— Azon öröndetes hírt közöljük, mik ép a h i r l a p b é l y e g e l t ö r l e s e iránti indítvány elfogadása csaknem bizonyosnak mondható; a jobboldal legtekintélyesebb tagjai is mellette vannak; s így Tóth Kálmán indítványának elfogadtatásával ismét egy bilincs esik le kezünkől, mely a szellem lealázását is jelentette, és a felvilágosodást erősen nyomta visszafelé.

A nemzeti színház ügyében alkotott enquette 15 tagból áll, s még a héten összeülend.

A vadászati törvényjavaslat tárgyában a központi bizottmány 100 holdban állapította meg a birtokot, melynek tulajdonosa önálló vadászati joggal bírand.

Ráth Móricz a Deák-párt tüggeten tagjai által indítandó jobboldali tekintélyes napi közlönyt fog szerkesztetni.

* A folyó év nov. hó 14-én Pesten összejött 1848-as pártbeliek értekezletén László Imre elnöknek, Novák Gusztáv jegyzőnek megválasztatván, a következő tárgyak merülének fel: Szerdahelyi Nándor írásban nyújtja be azon indítványát, hogy az értekezlet az 1848-as párt programját magáévá tevén, a párt szervezkedése módjának kivételére az országgyűlésen levő 1848-as párti képviselőket hívja fel, hogy bizottmány-nyá alakulva a párt szervezését fogantossítsák. Ez indítvány folytán határozatott: szem előtt tartva az 1848-as párt programját, mely rövid szavakban ez: „Az ország önállóságának és függetlenségének alkotmányos uton, törvényes eszközökkel, így az 1848-ki törvényeknek teljes visszaállítására, s annak népies szellemben tovább fejlesztése;“ mielőbbi szervezkedés után 1870-ik évi május havában, sőt még előbb is a párt rendezését véglegesen megállapítandó értekezlet hívassék egybe Pestre, az 1848-as országgyűlési párt által. Egyszermind felhivandók az országban levő párttagok, hogy egyleteket, köröket alakítva, az ügy érdekében közremunkáljanak. Ezen határozatnak, az 1848-as képviselőikkel tudatása és érvényre hozatala végett bizottmány választott. Tagjai: b. Baldácsi Antal, Gál Mihály, Kornis Pál, Kovachich Öszinte, Máriási Béla, Mezősi László, Pap Pál és Szemányi Ferenc.

Ezután indítványoztatott, hogy az 1848-as pártnak tiszteletbeli elnökévé Kosuth Lajos választassék, és lelkésült eljenzések közt nagy hazánkfia meg is választott, és a választás vele távirati uton közöltetett. A következő napon tartott 48-as párt értekezletén László Imre jelenti, hogy az országgyűlési párt fogadván a

— Ugyan beszélj hát, hiszen te még nem is köztölt velünk, miben töröd a fejedet. — Itam neki, már tudniillik Zephirnek, még pedig szerelmes levelet, Adelaíd nevében. — Ki az? — Költött név. Híven utánoztam az írásban a női kezek nyomait. Találkára kértem fel, hiszen emlékeztek, a minap, midőn Koketti Sarlottehoz készültünk, mily nyugtalanul várta az idő repülését. — Ah, tehát ama levélke, melyet akkor itt mutogatott — — Ugyan az vala, mely tőlem származott. — Bravo! no e classicus, ha ha ha! — Figyeljétek, még tovább is van. — Egy másik levelet meneszték hozzá, de ezt már nem nő, hanem férfiú nevében írtam, ki mintha jégyese volna ama bizonyos Adelaídnak, és nem nézheti behuny szemmel araja szívézelméit, melyek vétkes lépésre vezethetnek az ingtag Éva leányát. Röviden; minthogy e nő kezével csak egy férfit boldogíthat az erkölcsiség szabályai szerint, — tehát legyen bíró a sors, vagyis verekedjenek meg életre halálra, hogy a ki aztán majd életben marad, az vezethesse Adelaídot oltár elébe. — Psz! valaki hallgatózik az ajtó előtt. — Ó az! bizonyosan ő! suttogá Ernő fölkelve fekhelyéről. És valóban az ajtó megnyílt s Zephir lépett a szobába.

Arca a szokottnál jóval halványabb volt, fűrtel még ziláltabb rendtelenséggel meredeztek szét fején. — Isten hozott! üdvözöltük őt mindynáján. Nem válaszolt, csupán szemével hunyorított egyet. Nehány percig némán járkált alá s fel a szobában, mely alatt mi is hallgattunk. — Ezt nem vártam volna tőletek! fakadt ki végre, nem fékezhetve tovább indulatrohámát. — Tréfa volt az egész, melyen csak mosolyognod kellene, de nem nehezelteli.

— Ugyan beszélj hát, hiszen te még nem is köztölt velünk, miben töröd a fejedet. — Itam neki, már tudniillik Zephirnek, még pedig szerelmes levelet, Adelaíd nevében. — Ki az? — Költött név. Híven utánoztam az írásban a női kezek nyomait. Találkára kértem fel, hiszen emlékeztek, a minap, midőn Koketti Sarlottehoz készültünk, mily nyugtalanul várta az idő repülését. — Ah, tehát ama levélke, melyet akkor itt mutogatott — — Ugyan az vala, mely tőlem származott. — Bravo! no e classicus, ha ha ha! — Figyeljétek, még tovább is van. — Egy másik levelet meneszték hozzá, de ezt már nem nő, hanem férfiú nevében írtam, ki mintha jégyese volna ama bizonyos Adelaídnak, és nem nézheti behuny szemmel araja szívézelméit, melyek vétkes lépésre vezethetnek az ingtag Éva leányát. Röviden; minthogy e nő kezével csak egy férfit boldogíthat az erkölcsiség szabályai szerint, — tehát legyen bíró a sors, vagyis verekedjenek meg életre halálra, hogy a ki aztán majd életben marad, az vezethesse Adelaídot oltár elébe. — Psz! valaki hallgatózik az ajtó előtt. — Ó az! bizonyosan ő! suttogá Ernő fölkelve fekhelyéről. És valóban az ajtó megnyílt s Zephir lépett a szobába.

Arca a szokottnál jóval halványabb volt, fűrtel még ziláltabb rendtelenséggel meredeztek szét fején. — Isten hozott! üdvözöltük őt mindynáján. Nem válaszolt, csupán szemével hunyorított egyet. Nehány percig némán járkált alá s fel a szobában, mely alatt mi is hallgattunk. — Ezt nem vártam volna tőletek! fakadt ki végre, nem fékezhetve tovább indulatrohámát. — Tréfa volt az egész, melyen csak mosolyognod kellene, de nem nehezelteli.

— Ugyan beszélj hát, hiszen te még nem is köztölt velünk, miben töröd a fejedet. — Itam neki, már tudniillik Zephirnek, még pedig szerelmes levelet, Adelaíd nevében. — Ki az? — Költött név. Híven utánoztam az írásban a női kezek nyomait. Találkára kértem fel, hiszen emlékeztek, a minap, midőn Koketti Sarlottehoz készültünk, mily nyugtalanul várta az idő repülését. — Ah, tehát ama levélke, melyet akkor itt mutogatott — — Ugyan az vala, mely tőlem származott. — Bravo! no e classicus, ha ha ha! — Figyeljétek, még tovább is van. — Egy másik levelet meneszték hozzá, de ezt már nem nő, hanem férfiú nevében írtam, ki mintha jégyese volna ama bizonyos Adelaídnak, és nem nézheti behuny szemmel araja szívézelméit, melyek vétkes lépésre vezethetnek az ingtag Éva leányát. Röviden; minthogy e nő kezével csak egy férfit boldogíthat az erkölcsiség szabályai szerint, — tehát legyen bíró a sors, vagyis verekedjenek meg életre halálra, hogy a ki aztán majd életben marad, az vezethesse Adelaídot oltár elébe. — Psz! valaki hallgatózik az ajtó előtt. — Ó az! bizonyosan ő! suttogá Ernő fölkelve fekhelyéről. És valóban az ajtó megnyílt s Zephir lépett a szobába.

Arca a szokottnál jóval halványabb volt, fűrtel még ziláltabb rendtelenséggel meredeztek szét fején. — Isten hozott! üdvözöltük őt mindynáján. Nem válaszolt, csupán szemével hunyorított egyet. Nehány percig némán járkált alá s fel a szobában, mely alatt mi is hallgattunk. — Ezt nem vártam volna tőletek! fakadt ki végre, nem fékezhetve tovább indulatrohámát. — Tréfa volt az egész, melyen csak mosolyognod kellene, de nem nehezelteli.

Arca a szokottnál jóval halványabb volt, fűrtel még ziláltabb rendtelenséggel meredeztek szét fején. — Isten hozott! üdvözöltük őt mindynáján. Nem válaszolt, csupán szemével hunyorított egyet. Nehány percig némán járkált alá s fel a szobában, mely alatt mi is hallgattunk. — Ezt nem vártam volna tőletek! fakadt ki végre, nem fékezhetve tovább indulatrohámát. — Tréfa volt az egész, melyen csak mosolyognod kellene, de nem nehezelteli.

Arca a szokottnál jóval halványabb volt, fűrtel még ziláltabb rendtelenséggel meredeztek szét fején. — Isten hozott! üdvözöltük őt mindynáján. Nem válaszolt, csupán szemével hunyorított egyet. Nehány percig némán járkált alá s fel a szobában, mely alatt mi is hallgattunk. — Ezt nem vártam volna tőletek! fakadt ki végre, nem fékezhetve tovább indulatrohámát. — Tréfa volt az egész, melyen csak mosolyognod kellene, de nem nehezelteli.

Arca a szokottnál jóval halványabb volt, fűrtel még ziláltabb rendtelenséggel meredeztek szét fején. — Isten hozott! üdvözöltük őt mindynáján. Nem válaszolt, csupán szemével hunyorított egyet. Nehány percig némán járkált alá s fel a szobában, mely alatt mi is hallgattunk. — Ezt nem vártam volna tőletek! fakadt ki végre, nem fékezhetve tovább indulatrohámát. — Tréfa volt az egész, melyen csak mosolyognod kellene, de nem nehezelteli.

Arca a szokottnál jóval halványabb volt, fűrtel még ziláltabb rendtelenséggel meredeztek szét fején. — Isten hozott! üdvözöltük őt mindynáján. Nem válaszolt, csupán szemével hunyorított egyet. Nehány percig némán járkált alá s fel a szobában, mely alatt mi is hallgattunk. — Ezt nem vártam volna tőletek! fakadt ki végre, nem fékezhetve tovább indulatrohámát. — Tréfa volt az egész, melyen csak mosolyognod kellene, de nem nehezelteli.

Arca a szokottnál jóval halványabb volt, fűrtel még ziláltabb rendtelenséggel meredeztek szét fején. — Isten hozott! üdvözöltük őt mindynáján. Nem válaszolt, csupán szemével hunyorított egyet. Nehány percig némán járkált alá s fel a szobában, mely alatt mi is hallgattunk. — Ezt nem vártam volna tőletek! fakadt ki végre, nem fékezhetve tovább indulatrohámát. — Tréfa volt az egész, melyen csak mosolyognod kellene, de nem nehezelteli.

Arca a szokottnál jóval halványabb volt, fűrtel még ziláltabb rendtelenséggel meredeztek szét fején. — Isten hozott! üdvözöltük őt mindynáján. Nem válaszolt, csupán szemével hunyorított egyet. Nehány percig némán járkált alá s fel a szobában, mely alatt mi is hallgattunk. — Ezt nem vártam volna tőletek! fakadt ki végre, nem fékezhetve tovább indulatrohámát. — Tréfa volt az egész, melyen csak mosolyognod kellene, de nem nehezelteli.

Arca a szokottnál jóval halványabb volt, fűrtel még ziláltabb rendtelenséggel meredeztek szét fején. — Isten hozott! üdvözöltük őt mindynáján. Nem válaszolt, csupán szemével hunyorított egyet. Nehány percig némán járkált alá s fel a szobában, mely alatt mi is hallgattunk. — Ezt nem vártam volna tőletek! fakadt ki végre, nem fékezhetve tovább indulatrohámát. — Tréfa volt az egész, melyen csak mosolyognod kellene, de nem nehezelteli.

Arca a szokottnál jóval halványabb volt, fűrtel még ziláltabb rendtelenséggel meredeztek szét fején. — Isten hozott! üdvözöltük őt mindynáján. Nem válaszolt, csupán szemével hunyorított egyet. Nehány percig némán járkált alá s fel a szobában, mely alatt mi is hallgattunk. — Ezt nem vártam volna tőletek! fakadt ki végre, nem fékezhetve tovább indulatrohámát. — Tréfa volt az egész, melyen csak mosolyognod kellene, de nem nehezelteli.

Arca a szokottnál jóval halványabb volt, fűrtel még ziláltabb rendtelenséggel meredeztek szét fején. — Isten hozott! üdvözöltük őt mindynáján. Nem válaszolt, csupán szemével hunyorított egyet. Nehány percig némán járkált alá s fel a szobában, mely alatt mi is hallgattunk. — Ezt nem vártam volna tőletek! fakadt ki végre, nem fékezhetve tovább indulatrohámát. — Tréfa volt az egész, melyen csak mosolyognod kellene, de nem nehezelteli.

küldöttséget, szíves készséggel vállalta át a pártnak országszerte szervezését. Ezután Novák Gusztáv jegyző távozásá miatt Madarász Jenő választatott helyébe.

* V a s á r n a p tiz katoná az Újtelepen addig hadonázott gyiklesőjével, míg nem valami 15 polgári kisebb, nagyobb mértékben megsebezett, s végre a biztosnak rájuk kellett lövetni.

* A z á l l a m v a s p á l y a pesti pályaudvarában felfalmozott köszéknészlet. tegnapelőtt éjjel ismeretlen okokból meggyúlt. Még reggel is égett, de a tűz csupán a köszékre volt szorítva.

* A J ó k a i M ó r által összehívott pénzügyi értekezleten egy bizottság választatott, mely egy önálló nemzeti-bank fölállítását sürgetné az országgyűlésen.

B e l f ö l d.

* * A z E r d é l y b e küldött román igazgató levelekről érdekes felfedezést hoz egy román lap, mely szerint azokat egy Turinban tanuló oláh ifjú küldött be. Nem először történik, hogy Olaszországból egy tanuló, nem ismerve népeinket, helyzetünket és viszonyainkat, havasainkra, Zaránd és Alsófehérmegye némely részére, puskaporral telt hordót dob, azt híven, hogy azzal köztünk tüzet gyújt, s így halhatatlanná válik. Jobb volna ha lezékére készülne az öcsém.

* * N a g y - S z e b e n b ő l egy román kath. családapa panaszkodik a „M. P.“-ban, hogy ők többet megkérték a plébánust, miszerint intézkedjék, hogy az Isten igéje nem csak német, de magyar nyelven is hirdetessék. A pap megtagadta e kérelem teljesítését. Folyamodtak aztán a főpásztorhoz, az pedig visszaküldte a paphoz véleményezés végett, persze, megtartá előbbi véleményét. Pedig 48 előtt ott magyarul praedikáltak, és most több magyar ajku van Szebenben, mint akkor. Azért most a derék apa, mint írja, azon hatalomhoz folyamodik, mely előtt császárok, királyok, mely előtt minden „becsületes“ ember meg szokott hajolni, folyamodik a nyilvánosság ítélő széke elé.

* * Z a l a m e g y é b e n i s szervezkedett az iskolai tanács. Egy jelen volt tag igen megdicséri a tanfelügyelőt, hogy oly szabadelvűen intézkedett, miszerint Zalamegye iskolatanácsa az első, melyben az ismerlita hitközségek is képviselve vannak. Engedjen meg tisztelet tanácsos ur, hallotta ön már bizonyosan híret Biharmegyének.

* * U j - f e h é r t ő r ő l kaptunk egy gyászjelentést, mely Szűnyogh S z ú n y o g h Mihálynak 7 napi szív és tüdőlob rohamos betegség folytán f. év nov. 14-ik napján d. u. öt órakor, élte 66-ik évében történt gyászos kimúlását jelenti. A boldogultnak földi részei f. hó 16-án d. u. tétettek örök nyugalomra. Gyászolják özvegye: Czuka Katalin, gyermekei: Mária, Katalin és István, s számos rokona. Béke az elhunyt poraira!

* * E g y p o z s o n y i k e r e s k e d ő Palagyi, a dalmátiai küzdők részére 20 akó villányi bort és 100 doboz paprikát küldött. Minden áron erősíteni akarja a harcziakat.

* * A z E r d é l y b e n fennálló katolikus gimnáziumok a jövő tanévben nagy változásnak néznek elébe. Csak kettő marad nyolcz osztályú főgymnáziumnak, a kolozsvári s az udvarhelyi, a többi pedig mind hat osztályú gymnasiummá alakul át.

* * A „Tiszavidéki ujság“ érdekes cikket közöl „a roszt utak eredménye“ czimmel; ebben írja, hogy egy posta kocsi bele ment a mély sárba, a kocsis lóra kapott s ott hagyta a postát katonástól, az éj,

— Az ördögbe! mikor ám csufot üztök belőlem; a tréfa is megszűnik az lenni, ha átlépitek a korlátot. De már hagyjuk ezt; megtörtént, — no hát legyen elefelejtve. — Meg is bocsátok nektek egy feltét alatt, ha tanácsot adtok oly ügyben, mely annyira megzavart jelenleg, hogy gondolkozni is képtelen vagyok.

És ezzel egy levelet adott át Ernőnek ki azt nagy komolysággal kezdé olvasni.

— Ez kihívás! szólt Ernő miután átfutotta a sorokat

— Elfogadjam? kérdé Zephir aggódva.

— Becsületbeli dolog! jegyzé meg Béla fontoskodó arckifejezéssel.

De hiszen azt sem tudom ki akar velem verekedni!? — név hiányzik a levélről.

— Majd találkozol ellenfeleddel a Tornai kávéházában, mert az összejövetelnek e levél szerint ott kell megtörténnie; akkor aztán meglátod érdemes-e amaz ismeretlen arra, hogy vele szemben életedet koczkáraztessed!

— Elkisértek? Haboztunk mindannyian.

— Mi ez?! ti vonakodtok e csekély baráti sziveségnél? tört ki Zephir megindultan és elfojtott könnyű megeredének.

— Ej ej pajtás mire való ez a gyöngöség; szóltam alig titkolhatva kacagásomat.

— A patvarbat! légy férfiú, bátorítá Béla is, az elkeseredett lovat.

— No ne sirjédesem, mondám hirtelen karon csipve Zephirt; elmegyek veled; megoltalmazlak én.

Elindultunk, és majd el is érkezénk a jelzett kávéházba, mint a kitűzött légyott helyére.

— Ide ugyan hiába jöttünk mi, gondolám magamban; de ha már itt vagyunk forraljunk valamit.

Zephirt leültettem egy asztal mellé, én pedig a kávéházi közönséget vettem szemle alá.

— A tekeasztal mellett tekintélyes közönség nyilz-gött. —

puszta, és erdő közepében; továbbá Ujvidék és Zombor közt egy kereskedő vasárnap déltől csütörtökig utazott 5 mázsa teherrel 3 jó lovon, minden faluban — mi ott sűrűn van — új vontató lovakat fogadott 8—8 frtért. Vásárhelyről az iparosok Szegedre gyalog járnak, bár így két napig kell menni, mert szekérút nincs, belepte a sár. Több helyen oly kottyanók vannak, hogy a szekek feldúlásával az emberek élete is veszélyeztetik. De ki győzné azt leírni mind, mit a nevezett lap elszámál, mely adatok a Szeged vidéki utak jellemzett állapotát még sajnosabb színben tüntetik fel. És a mi legérdekesebb, az uti szerencsétlenségek krónikájának folytatását igéri e lap. No, a kinek kedve van kéjutazást tenni, az menjen Szeged vidékére.

A b i h a r m e g y e i tankerületi főfelügyelő újabb körlevelet bocsátott ki a zugiskolák eltörlése ellen, egyuttal megemlékezik a közös iskolákról is, melyeket a törvény felállítani rendelt, s ezek mellett is kockázatot par szót. Mi igen tiszteljük a tanfelügyelő „hivatalos” nézetét, melyeket neki vallani „kell,” de megenged nekünk, ha mi mégis csak a felekezeti iskolák mellett maradunk; különben a zugiskolák betiltását mi is óhajtjuk.

A p o f o z ó d ó p ü s p ö k ö t, Lipovniczyt, ugyan szépen kimentette a „Szabad egyház.” Szerinte nincs igazsága Csernatonynak, mert a nagyváradi püspök nem pofozta fel a kis leányt. Nevezett lap szerint a tény ez: „A 14—15 éves leány akkor nevette el magát, midőn a püspök a bérálás szentségét nyújtandó, előtte megjelent. E nevetésért a püspök e szakkal dorgálta meg: „nem vagy érdemes, hogy e szentségben részesülj...” s a bérálásnál szokásos egyetlen arculütést kissé erősebben levélte.” Ha már most a püspök szerint, nem volt érdemes a kis lány a bérálás szentségére, miért részeltette tehát ő méltósága e lányt e r ö s e b b e n is a bérálásban; mint a többit? Vagy e szentséget olyan komédia félének tartja Lipovniczy, hogy ennek ürügye alatt bosszúját is kitöltheti? — De mindezekből csak az tűnik ki, hogy — sajnos — igazsága volt az Ellenőrnek. Ilyen mehetségeket pedig a Sz. E.-től nem vártnk; vagy talán a „Magyar Állam”-ból vette át?

N a g y l a k o n (Csanádmegyében) népbank van alakulóban, s minthogy a havi 50 kros törzsbetétek mellett első években alig lehet jelentékenyebb összeget forgatni s az igényeknek megfelelni: bocsátatnak ki 60 fős részjegyek, melyek után 50% o. 5 fős havi részletek fizetendők. A vidékiek sincsenek kizárva e társulathól, ha részt akarnak venni. A népbank alapjának beszerzésére már alakult is ideiglenes választmány.

A r a d o n Falconi Martinezzi Victoria asszony, a nápolyi San Carlo színház első énekesnője vendégszerepel. Egy oda való lap igen különösen ír róla, hogy nálunk a legutolsó chorista is több színpadi kellemmel s tehetséggel bír; ez asszony valódi színpadi szörny, melynél rutább, tehetségtelebber nem énekel még magyarországi színpadon. Különböztetve ajánlja e lap, hogy vigyék ez asszonyt Dalmáciába, és ott énekeltesék nyilvánosan, a felkelők akkor bizonyosan rémülve szaladnának szét. Nem volna rossz megpróbálni

A Bocca és lakói.

A kik Dalmáciát, Montenegrót és az illír háromszögnek ezekkel határos kerületeit saját szemlélődésük után ismerik, — mint a „Nord deutsche allgemeine Zeitung” tudósít — a mostani nyugtalanságnak a Bocccában éppen nem tulajdoníthatnak oly jelentőséget, melylyel azt némelyek — itt is ott is — szeretik felru-

A kíváncsiság oda csalt.

Két mámoros fiatal ember tekézt ottan nagyokat lökve pálcájukkal az elefántcsont gömbökön, melyek aztán gyors futással gurultak ide-oda anélkül azonban hogy a játékra nézve eredményt eszközöltek volna.

— Ezeket a rossz játékosokat bámulják önök? — kérdelem a mellettem álló „proszter”-t.

— Igen uram mert pénzbe játszanak.

— Um! az már más, mormogtam, sajnálkozva e renyhe filkó nép ostoba kíváncsisága felett.

Már visszafele indultam Zephirhez sietendő, amikor az egyik játékos felhasítja a posztót és erre dákóját eldobva — illa-berek a csoporton keresztül kifelé rohan a kávéházból.

A pinczerek utána; de a gyors lábu ficzkóval nem érkezhettek. A szökevény szerencsésen megugrott. Míg a zürzavar folyt, a másik tekejátékost tartottam szemmel.

Az nyugodtan távozott a játék asztal mellől és egyenesen az étterem ajtajának indult, mely a kávéház egyik oldalán nyílt.

Követtem.

— Uram bocsánat! szólítam őt meg miután közelébe jutottam; mi talán ismerjük is egymást?!

— Világos! szolt vontatott hangon; te jó cim-bám voltál mindig.

Pedig soha sem láttam a jámbort; e megszólítás csupán ürügy volt arra nézve, hogy vele társalgást kezdhessek, jól tudva azt, miképp az „illuminált” fraterkémnél igen könnyen áll az ismeretség szerzés.

Egy eszme fogamzott agyamban.

— Pajtás mint látom ti ma Bachusnak áldoztatok, szóltam kibontakozva ölelő karjai közül, miután minden áron eszökjaiban akarát nyilatkoztatni irántam való baráti érzelmének nyomait.

— Ittunk! . . . igenis ittunk! . . . még pedig sokat ittunk! válaszolt előre-hátra tántorogva.

háznai. Alig folyt le évtized századok óta, melyben itt kisebb-nagyobb elégetlenség, és összeütközés ne ütötte volna fel fejét. Vagy a kormány embereivel, vagy — a mi szokott dolog a félvad nép közt — egymással versenyeztek e kerületek lakói.

Természtől hajlamuk levén a lázongáshoz, gyakran összetűztek egymással; de a történelmi emlékek-nél fogva is még annyira nem mentek, hogy a Zuppának, a leghátsóbb Bocca szögletnek és Herczegovinának félvad — lakóival teljes ellenségeskedésben állottak volna. Ha a közszükség olykor közös cselekvésre szólította fel őket, ekkor félben hagyták egymással civődásaikat, a nélkül, hogy azokat eltudták volna felejtetni. Ezen eset állott most be, midőn a Zuppaiak a Bochesekkel és Montenegróakkal — meg néhány törzsrakon népséggel egyesültek.

Ezen törzsek különfeleségéről fogalmat nyújthat azok természetének, szokásainak egyszerű leírása. A Montenegróval szomszédos Risano lakói külső kinézésre és ruhaviseletre nézve nagyon hasonlítanak a Montenegróiakhoz; a kattaróiak és Risanoát általában a legszebb él legtekintélyesebb emberek a többiek közt. E néptörzseknek valamint a suppaiaknál és Uskoknál, még most is meg van a vérbosszu; és a bosszugondolatot öröklé az atyától a fiú, a fiutól az unoka. Hogy vajon lehetetlen volt-e ezeket a civilisacionak bizonyos fokára emelni: valóban nehéz volna megmondani. Minél szegényebb a délszláv — a mint ezt a Tschitschek és Morlakok példája mutatja, annyival önféjűbben ragaszkodik az átszarmazott szokásokhoz, sajátágokhoz és előítéletekhez. Az anyagi javulásnak kellene a családi közösségben — a melyben ők élnek — tágitani; azonban míg a felnőtt fiú nincs abban a helyzetben, hogy a maga számára szerzhessen, sőt saját csekély keresményét mindig a közös vagyonokhoz kell csatolni, és általában a patriarchális viszonyokhoz van lánczolva, még akkor is, ha már megnősült, nem lehet tekintetbe nem venni, mily érdek lehet az, melylyel ő a polgári vagy katonai „képzetség” iránt viselthetik, és milyen lehet az a szellemi töke, melyet e körülmények közt magának szerzhethet. A felkelés okai világosan mutatják, hogy képzetséggel ezen törzsek teljességgel nem bírnak. — Nekik katonai szolgálatot kell tenni, — valamit tanulni és e mellett most úgy mint ezelőtt sovány barmaikat a sziklákon legeltetni, azokra felügyelni; burgonyát vagy faszenet Risanoból Kattaróba vinni; és az így kapott pénzt a közös kasszába beszolgáltatni; ellenben, ha egy barnuk elveszett, s talán felügyelet hiányból ellopottat, oltalmat többé a „közönség”-nél nem remélhetnek, és talán a szomszédok által rajtuk elkövetett sérelmet nem torolhatják vissza oly módon, a mint azt ők apjuktól tanulták volt. — Az emberek, ugylátszik, sokkal anyagiabban — még regényes természeti állapotukban is, semmint a tökéletesebbre, az eszméire való átmenetelt könnyedén megethetnék. Lehetségesnek látszik talán, ha valamely népek történelmét követjük; hanem a forrásnak közvetlen közelében, egy félvad néptörzs életének szemlélésénél tűnik ki, hogy a dolog egészen másképp van.

Epen a mi kulturánk zár el attól minden utat. A vad lakóknak — mind ez régebben lehetséges volt — ma már nincs megengedve, hogy a Sutorina vagy Kattaró környékének lakóit sok gondnal és fáradsággal miveltszántóföldeikről és kerteikről elűzzék. Kétségkívül a kattaróiak is úgy szorítottak ki előbbi lakhelyeikről a Bocccába, és így tettek kísérletet ugyanabban is ellenők a Montenegróiak, hogy területükről kiebbszorisák. Ma már vastörvények öröködnék a felett, hogy ilyen fogalom-zavar többé elő ne forduljon. A vadon lakója földjének

— E ficzkó, gondolám magamban, éppen alkalmas-tos tervem foganatosítására; rajta kísértsük meg, vajon kigondolt komédiám nem talált-e benne közreműködőre? Czimbora! szólítam meg, szivarja elé udvarias szolgálatkészséggel tartva a meggyújtott gyufát; szeretted a kalandokat?

— Imádom!

— Na ugye, ha van bátorságod, nem minden napi alkalom kínálkozok.

— Ha van-é?! ördög és pokol meghiszem azt!

— Szükség esetén párviadalra is mernél szállani?

— Az az hogy értsük meg egymást —

— No de hisz ott élet-kérdés nem forogna fenn!

— Már ez más.

— Tehát megismertelek a tárgygyal. Te mintha szeretnél valami Adelaid nevű hölgyet, s mintha bosszuzot esküdött volna amaz ifju ellen, kit e nő szerelmével üldöz; sőt mintha már vágytársadat ki is hívtad volna párviadalra, — érted?

— Érti a manó! de ez nem tesz semmit! folytasd.

— Ellenfeled most itt van a kávéházban, arról ismerhetsz rá, hogy mielőtt elkezdenéd szerepedet játszani, mellé ülök s társalkodom vele. Ekkor aztán mint dühös kanibál rárontasz, és a többi magától következik.

— Itt a kezem! én maga vagyok a megtettesült vállalkozó szellem!

Ezután felkerestem Zephirt, ki egy magános asztal mellett ült sápadtan, arcából egészen kikelve. Vigasztaltam, s biztattam, hogy talán vetélytársa el sem jő.

— A szép szavak mit se használtak.

— Kegyed Dallamosi Zephir? szolt most előlőve egy dühös hangú férfiú, ki mint a fenevad vicsgorgatta fogait.

— Igen! hebegé Zephir, félelmében egészen hoz-zám simulva.

nyomorult göröggyeire van változhatatlanul kárhoztatva. Mig ez nem változik, apaitól eltanult életmódja sem változik meg, legalább teljesen nem, úgy a mint azt a mai miveltviségi viszonyok követelnék. Nyujtassék mód a Bocca legtávolabb lakóinak is, hogy sziklás földek hasznavehetőbbekké tétessenek, hogy baromtenyésztésük megjavíttassék meg számukra a kereskedelem embereivel való érintkezés; mert épen ezek vannak azon helyzetben, hogy a Bocca lakóinak nyomorult sorsán segítsenek. Ezen esetben a családi közönség, a félvad patriarchális viszony lazulni fog; úgy hogy egy-egy közösség ifjabb tagjai önállóbbakká küzdhetvén föl magokat, miután a maguk számára is szerzhethetnek már anyagikat: fokozatos képzésükre, mivelődésükre is több gondot fordíthatnak, mint a hogy ez Kattaro, Spalato és Kastelnuovóra nézve történt.

Ki a Bocccában élt, s alkalma volt az ottani lakóknak életét színéről színre látni: hihetetlen dolgokat vehetett észre ama szegényebb és nyomoruságos községek tagjainak családi életéről; oly alakokra bukkanhatott, melyek inkább a vad indiánokra, mint a mivel Európában egyik szegletében lakókra emlékeztetnek. Rongyokkal fedve az asszonyok — egyik folt a másikon, tarkán és rendetlenül; vascsatokkal és kapcsokkal — mintegy ékszerekkel — nyakukon és karjaikon. Egy lovat nem lehetne szebben felcizcomozni! És ha ez a nő tévedni talál egy más törzsbelivel, vagy a tengerbe dobattik, vagy irgalmatlanul levágatik. Hogy az ily szokás és a vérbosszu ki volna irtva közülök, azt egyenesen megczáfolják azon tisztek, orvosok sat., kiknek az a szerencsájük volt, hogy legszebb idejüknek nagy részét e félvadak közt kellett töltetni.

Külföld.

A párisi választási izgatottság bármily nagy mértékben magára vonta a közfigyelmet, mégis úgy látszik, hogy a tulzóradiálók kevés szerencsében részesülnek, szó- és írásbeli nyilatkozataikkal, legalább a napi közlönyök részéről. Mióta Rochefort a radikálok kívánatára Londonba ment Ledru Rollinnal értekezés végett, azóta majd minden tekintélyes lapnak némi guny tárgyul szolgál Ledru Rolin nyilatkozata, mivel ő nagyon erősen kikelt a parlamentarismus ellen, és a forradalom részére nyilatkozott. A szabadelvű lapok, majd kivétel nélkül azon véleményét nyilvánították, miképp a száműzött Ledru Rollin nem képes a belügyi helyzet megítélésére. A Siecle megjegyzi, hogy családokzik Ledru Rollin, ha azt hiszi, hogy a bankettek és februári forradalom korszakához visszatérünk. Egyébiránt az elvrokonai részéről hozzámenesztett küldöttség eredmény nélkül tért vissza, mivel Ledru Rollin csak akkor fog Párisba menni, ha valósággal megválasztatik. Rochefortnak magának is Londonban léte alatt veszélyes versenytársra akadt Carnot személyében, kit föléptetni akarnak ellene; bár úgy hallik, hogy Carnot nem fogadná el ellenében a jelöltséget.

Olaszországban a király egészségének jobbra fordult általános megnyugvást idézett elő; mert még a köztársasági érzelműek is féltek a katasztrófától, ha a király megtalálna halni. — Garibaldi egészségi állapota ujabban jelentékeny változás alá esett; reumátikus rohamai oly erős fájdalmakat okoztak neki, hogy levelezéseit sem képes aláírni. Rómában a clerus azt hiszti, hogy az igazi Garibaldi meghalt, s az, ki neve alatt működik, csak ál Garibaldi! Ne féljenek tisztelendő atyafiak, Garibaldi még él; de, ha meghal is, élni fog nagy neve örökre!

— Egyikünknek halni kell!

E baljóslatu szavak tetőpontra csigázák hősünk ijedelmét, s oly nagy torturában szenvedett, hogy szivem is megesett rajta.

— Az ördögbe édes Dallamosi ur! szolt a rögtönzöt színjátkozó, meglágyított hangon, bizony, bizony, még rám sem ismerne.

Zepbir csak most merészelt szemeit felemelni a vérszopó tigrisre; a mint meglátta, ajkai elmosolyodtak s szemei szokatlan fényvel kezdének ragyogni.

— Ni, ni! hát ön akar velem megverekedni? ön, ki midőn a minap megirtam számára a sorozás alóli felmentési kérvényt, melynek folytán csakugyan fel is mentették, — még akkor hűséget fogadott irányomban. És ime most megakar ölni!

— Lánzos adta! dehogy akarom, hiszen ez ur biztatott fel, ki kegyeddel csupán tréfát ohajtott üzni.

— Ez is a ti művetek! szolt felém fordulva, és tekintetében annyi vád, annyi szemrehányás volt olvasható. De hát szóljatok, mi gyönyörűségek van abban, ha engem pellengérré állítottok?

— Ohajtanánk, ha férfini komolyságra vergődhetnél.

— S miért e bosszantó jóakarot?

— Mert szeretünk.

Szóval Zephir e percztől komolyan megnehezelt reánk. Haragja azonban — mint előre is gondoltuk — szalma tűz vala. Dühé lecsilapult — és nekünk meg-bocsátott.

Krónikámat bevégzem, talán önökre nézve unalmas is volt, ám de nekem e visszaemlékezés valóban jól esett, és én nem tartom idővesztegetésnek, midőn történelmi hűséggel amaz eseményeket jelenítem meg, melyek egykor jurista életünkben merültek fel.

Róma, novemb. 15. Egy pápai bulla bocsátatik ki, miszerint a pápának a zsinat tartama alatti halála esetére nem a bíbornokok testülete, hanem a zsinat összes püspöki tagjai fogják az új pápát megválasztani.

Páris, november 14. Rochefort a választógyűlés előtt úgy nyilatkozott, hogy meggyőződött, mikép Ledru Rollin nem áll többé hivatása öntudatának magaslátán. — Az ellenzéki 27 képviselő által kiadott nyilatkozványban kifejtetik a baloldal állása; interpellálni fog a kamarák elnapolása, és a juniusi rendezvényt követeli fogja a 75. cikk, és a katonai törvény felülvizsgálatát; hogy a hadizénés joga a nemzetnek adassék át; kárhóztatja az eszázri önkényt. A vitakozási szabadság és az igazság hatalma az ellenzéki fegyverei; csak akkor nyuland más fegyverekhez, ha szavát az erőszak nyomná el. A demagógikus irányzattól meg akarja menteni az országot.

Florenz, nov. 16. A hivatalos lap a főherceg születése alkalmából amnestia iránti rendelvényt tesz közzé.

New York, nov. 13. A Samana-Bay erőszakkal elfoglalása megczáfolatik.

Legujabb

Jaffa, nov. 15. A magyar király Ö Felsege tegnap hajóra ült, Egyptomba folytatandó útját.

Portsaid, nov. 15. délben. A magyar király Ö Felsege ide érkezett. Az uton Jaffától idáig vihar uralkodott a tengeren.

Magy. kir. sz. tiszavidéki vasuti **MENETREND**, az erdélyi vasutizlet megnyitása napjától a további rendelésig.

I. Bécs és Pestről Kassa felé.		óra perc		naprészt		óra perc		naprészt	
Bécs	ind.	8	—	este	7	30	reg.	—	—
Pest	„	6	30	reg.	5	23	este	—	—
Czegléd	„	9	39	„	8	4	„	—	—
Szolnok	„	10	37	„	9	17	éjjel	—	—
Püsp.-Ladany	„	1	33	délü.	1	3	„	—	—
Debreczen	„	3	5	„	3	48	reg.	—	—
Nyiregyháza	„	4	35	„	6	24	„	—	—
Tokaj	„	5	31	este	8	9	„	—	—
Miskolcz	„	7	24	„	10	46	délü.	—	—
Kassa	érk.	9	56	„	1	51	délü.	—	—

II. Bécs és Pestről Arad felé.		óra perc		naprészt		óra perc		naprészt	
Bécs	ind.	8	—	este	7	30	reggel	—	—
Pest	„	6	30	reggel	5	30	este	—	—
Czegléd	„	9	21	„	8	19	„	—	—
Szolnok	„	10	16	délü.	9	47	éjjel	—	—
Mező-Tur	„	11	29	„	11	40	„	—	—
Csaba	„	1	9	délü.	2	36	„	—	—
Arad	érk.	2	52	„	5	11	reggel	—	—

III. Bécs és Pestről Nagyvárad felé.		óra perc		naprészt		óra perc		naprészt	
Bécs	ind.	8	—	este	—	—	—	—	—
Pest	„	6	30	reggel	—	—	—	—	—
Czegléd	„	9	39	„	—	—	—	—	—
Püsp.-Ladany	„	2	7	délü.	—	—	—	—	—
B.-Ujfalu	„	3	16	„	—	—	—	—	—
Nagyvárad	érk.	4	31	„	—	—	—	—	—

A közállomásokról indulás ideje, minden pályaudvaron a kiüggesztett részletes menetrendben van kimutatva.

A vasúthoz csatlakozó postakocsik menetrendje:

Arad-Szeben: Indul Aradról naponként este 7 órakor. — Érkezik Aradra naponként reggel 5 óra 10 perczkor, (5—4 utas felvétele mellett.)
 Nagyvárad-Arad: Ind. Aradról naponként este 6 óra 50 p.kor. — Ér. Nagyváradra naponként reggel 9 órakor.
 Nagyvárad-Kolozsvár: Ind. Nagyváradról naponként este 6 óra 50 p.kor. — Ér. Kolozsvárra naponként reggel 9 órakor.
 Nyiregyháza-Beregszász: Ind. Nyiregyházáról naponként reg. 7 ór. Ér. Beregszászra naponként reg. 6 ór. 40 p. (7—8 utas felvétele mellett.)
 Miskolcz-Eger-Hatvan: Ind. Miskolczról naponként reg. 8 ór. 50 p. — Ér. Egerre naponként reg. 4 ór. 50 p. (5 utas felvétele mellett.)
 Kassa-Lőcsé-Kézsmárk: Ind. Kassáról naponként reg. 12 ór. — Ér. Kézsmárkra naponként reg. 6 ór. 10 p. (5 utas felvétele mellett.)
 Kassa-Tarnov: Ind. Kassáról naponként reg. 1 ór. — Ér. Tarnovra naponként reg. 12 ór. 10 p. (5 utas felvétele mellett.)
 Kassa-Munkács-Sziget: Ind. Kassáról naponként reg. 11 ór. 45 p. — Ér. Szigetre naponként reg. 1 ór. (5 utas felvétele mellett.)
 Kassa-Vác: Ind. Kassáról vasárnap, hétfőn, szerdán és pénteken d. e. 10 ór. — Ér. Váczra naponként reg. 1 ór. (5 utas felvétele mellett.)
 2 ór. 45 p. (3 utas felvétele mellett.)

Az igazgatóság.

H I R D E T É S E K.

Gazdagférfis női ruha-raktár.
 Van szerencsém tisztelettel tudatni, miszerint azon kedvező helyzetben vagyok, hogy a **legelső gyárakból kikerült kelmékkel** és az azokból készített **minden időszakra való**

férfi-ruhákkal

ugymint: **utazó bundák, férfi szűrők, deák szűrők, országgyűlési és kímizsi gabak,** nemkülönben **attilák, huszár bekecsek, téli asztregán** és **persianer sapkák;** — továbbá:

Női ruhákkal,

ugymint: **női bundák, küpenyek, zubbonyok, pongyolkák, bujbelik,** szóval mindenféle férfi és női ruhameccel, raktáramat dusan felszereltem, hogy így a t. közönség igényeinek teljesen megfelelő — **s a legujabb divatszerű készöltőnyökkel** — 10 firtól kezdve fel 50, 60, 100 firtig — **készíttessék szolgálatok; — megrendeléseket pedig gyorsan** — s a lehető **legjutányosabb árak** mellett teljesítek. — Maradok tisztelettel

Boda János.

Raktáram: Debreczenben, főpiacz 2135. sz. Teleki-hez cz. saját házamban.

168. 1—6

„István” gőzmalom-társulat

Az azon t. cz. részvényesei, kik az 1868. évi ápril 26-ki társulati közgyűlés határozatából kibocsátott új részvényekre szólnak

ideiglenes igazolványok

bitókában vannak, ezennel felszólítanak, miszerint a 6-ik 10% részletet, — és pedig egy egész részvényre 10 firtól, 1. évi **decz. 1-től 15-kéig,** a társulat irodájában (Czeglédutca Kaffka-ház) befizetni sziveskedjenek.

Debreczen, november 16-án 1869.

157. 1—0 **A képviselő választmány.**

Eladó kasszáló.

A **paczi erdő elején** a kis díszegi utfélen jó feketé földű s gazdasági épületekkel ellátott

12 boglyás kasszáló eladó.

Értekezhetni **Teleki-utczán 2174. sz. a. 165. 2-3.**

Cattaro nov. 15. Kevés kivétellel a Cas telnuovo, valamint az Ubli környékbeli hegyi falvak meghódolását jelenték ki. A fegyverek azonnal átadattak. Krivoscie és Ledénice állhatatosak ellenszegülésükben. A Montenegrói fejedelmet Grahovba várják, hogy biztosítsa magát az ottani lakosság semlegeségéről.

Pest nov. 16. A királyné ő felségét a királyt Triestben fogja bevégni. — Az osztrák seregek nem lépik át a török és a montenegrói határt.

Risano nov. 16. Miután Krivoscieba egy végső felszólítás eredmény nélkül küldött, ma reggel megkezdődött Krivoscie ellen négy hadoszlopban a támadás, — mely Ublin keresztül, Cerkyve Lednice, és Hrahovac irányában intéztetik. Simics ezredes minden ellenállás nélkül eljutott az Ubli feletti uralkodó magaslatokig.

Más oldalról Fischer ezredes fáradalmas ut után a St-Nicolo magaslatokat érte el, melyeket a felkelők makacsul védelmeztek. Ekkor még nem érkeztek sebesültek. Auersperg tábornok a tábori törzsszel Knezlacban van. Egyidejűleg Shönfeld ezredes támadást intéz Budua- és Stefanoból a Brailnál szétvert felkelők ellen.

Páris, nov. 16. A 2000 személy által látogatott tegnapi gyűlekezeten a baloldal manifestuma kacajjal és fütyöléssel fogadtatt. A gyűlekezet elhatározta, mondassék ki, hogy Gambetta eljárt volna a neki adott szavazatot, mivel a népet elárulta.

Páris, nov. 16. A Journal Officiel jelenti: Meghitelező iratának átnyújtása alkalmával oda nyilas-

kozott Werther, hogy — a porosz király határozott akaratát követvén — minden törekvésért a fenálló barátságos viszonyok és a tökéletes egyetértés fentartására és megszilárdítására irányzandja.

Mire a eszáz azt válaszolta, hogy méltányolja a porosz király érzelmeit, és hasonlóképp óhajtja a jó viszonyok fenmaradását és azoknak folytonos kifejtését. Báró Werther számíthat ő felsége részéről a jóakaró fogadtatásra.

Közigazgatás.

(E.) Debreczen, novem. 16-én tartott hetivásár középár mérőnkint: buza 5 ft 80 kr, kétszeres 3 ft 30 kr, rozs 2 ft 45 kr, árpa 1 ft 90 kr, zab 1 ft 65 kr, tengeri 2 ft 45 kr, köles 2 ft 60 kr, kása 5 ft 20 kr, 1 zsák burgonya 1 ft 60 kr, 1 mázsa szalonna 32, 33, 34 ft, 1 mázsa hajt 54, 55, 56 ft, 1 font sós szalonna 36 kr, sótalan 32 kr. A haromvásár daczára a nagy sárnak és rozsz utnak, meglehetősen nagy volt, a szarvasmarhának ára jó, de a lovak igen olcsó árért keltek.

Nov. 17. Piacunkra mind a helybeli, mind a vidéki sok tengerit hoztak, kelendő volt, kölbönkint 5 ftot kelt.

Időjárásunk, mult éjjel erős hideg szél volt s fagyott, reggelre a szél megszűnt, egész nap derült, napfényes, — utaink még mindig alig járhatók.

Bécsi tőzsde, nov. 17. Cs. arany 5—86, ezüst 122—85.

159-dik árjegyzék

az „István” gőzmalom gyártmányairól (Debreczenben költségmentesen készpénzfizetés mellett o. áben, feltelezettség nélkül).

A. Asztali dara nagy szemű	14	ft.	kr.
B. Ugyanaz apró szemű	14	—	—
C. Dara középszerű	12	80	—
O. Királyliszt	13	60	—
1. Langliszt	12	80	—
2. Montliszt	12	40	—
3. Zsemlyelisztt különös	11	40	—
4. Ugyanaz	10	60	—
5. Fehér kenyérliszt I. rendű	9	40	—
6. Ugyanaz II. rendű	7	60	—
7. Barna kenyérliszt I. rendű	6	60	—
8. Barna kenyérliszt II. rendű	5	60	—
Kétszeres liszt	—	—	—
Rozsliszt I. rendű	7	80	—
Rozsliszt II. rendű	5	20	—
Árpakása	11	—	—
00. Árpakása	16	—	—
0. Árpakása	14	—	—
1. Árpakása	11	—	—
2. Árpakása	10	—	—
3. Árpakása	9	—	—
Lábliszt	5	—	—
Korpa	2	—	—
Árpaliszt	4	—	—

Minden zsákért 1 firt lefizetendő. — E betétet azonban a vevő visszakapja: ha a zsákot, az elvettől számított legfeljebb 3 hó alatt, hiba nélkül bérmen tesen visszazárja.

Utánvétel mellett visszaküldött zsákok nem fogadtatnak el.

Simaárlás mázsánként 60 kr.
 Darálás — 70 kr.
 Debreczen, nov. 16. 1869.